Kéziratokban őrzött száz év – Kurtág György centenáriuma

2026/02/16

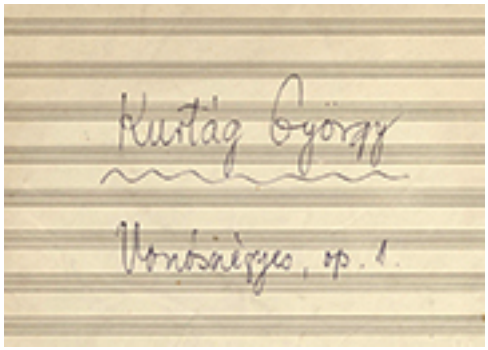

Az idén százéves Kurtág György születésének centenáriumát kottakéziratainak közzétételével ünnepli az OSZK.

[1]

Az idén százéves Kurtág György születésének centenáriumát kottakéziratainak közzétételével ünnepli az Országos Széchényi Könyvtár. A nemzeti könyvtár 2026. február 16-án teszi hozzáférhetővé zenei gyűjteményének különleges darabjait. [2] tisztelegve a kétszeres Kossuth- és háromszoros Erkel Ferenc-díjas zeneszerző, zongoraművész és pedagógus, a hazai és a nemzetközi zenei élet megkerülhetetlen alakja előtt.

Kurtág György 1926. február 19-én született. A huszadik századi magyar zenepedagógia meghatározó mestereinek – Kadosa Pál, Veress Sándor, Farkas Ferenc és Weiner Leó – osztályában formálta művészi látásmódját. Hosszú és tartalmas életművének dokumentumait a komponista a Paul Sacher Stiftung gondozására bízta, bízza a mai napig. Ennek ellenére a nemzeti könyvtár Színháztörténeti és Zeneműtárának zenei gyűjteménye kivételes helyzetben van: a szerző két kéziratának, valamint legelső számozott művének saját kezű bejegyzéseit tartalmazó példányának

őrzésével büszkélkedhet. Ezeket az ünnepi alkalomhoz kapcsolódva az OSZK Copia elnevezésű tartalomszolgáltatási felületén [2] tette közzé.

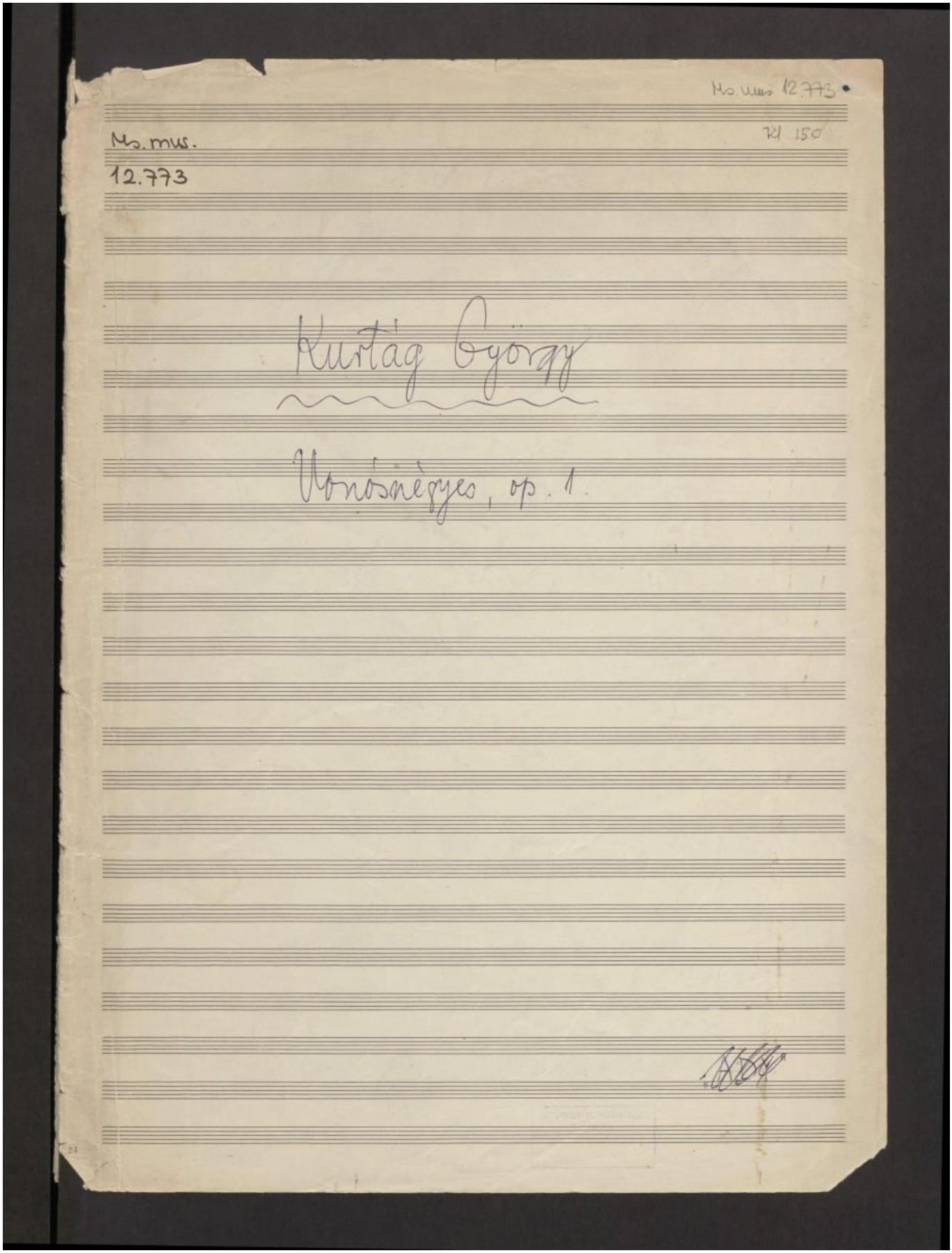

[3]

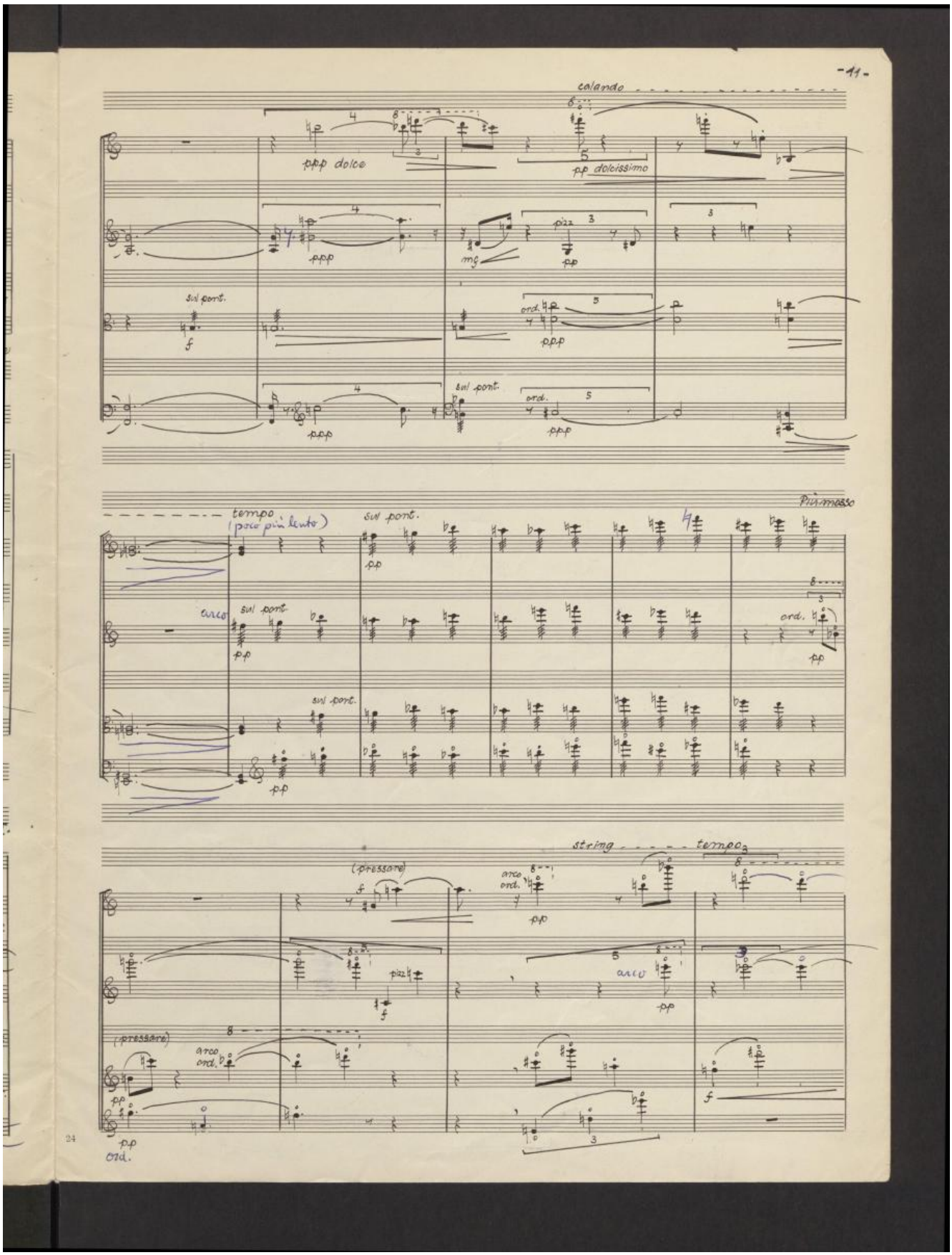
-11-
calando
ppp dolce
pp dolcissimo
pizz
sul pont.
ord.
tempo
(poco più lento)
Più mosso
arco
string
tempo
(pressare)
24

[3]

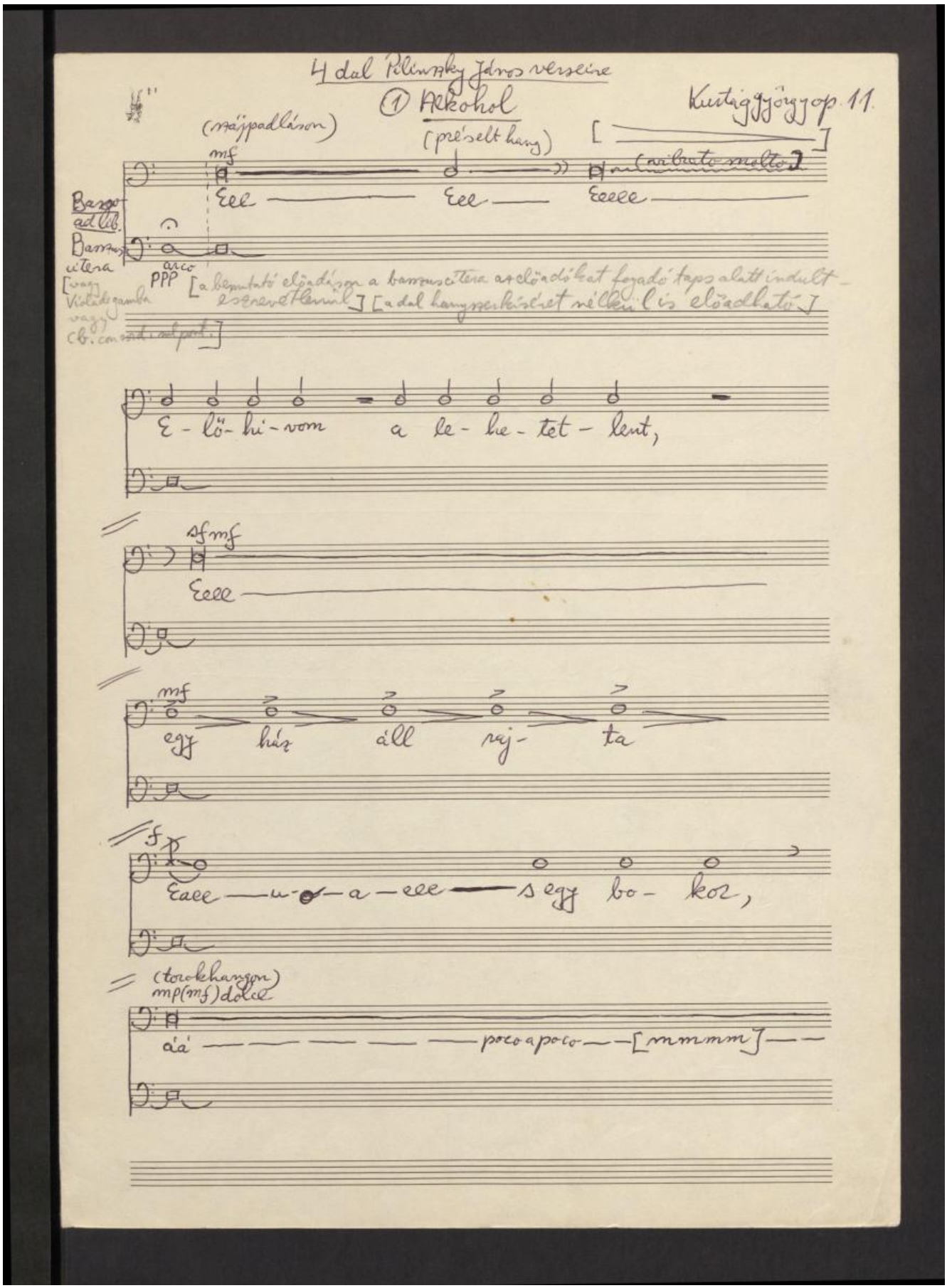
4 dal Pilinszky János verseire
① Alkohol
Kurtág György op. 11.
(szájpadláson)
(préselt hang)
(vibrato molto)
mf
Eee
Eee
Eeee
Basso ad lib.
Basszuscitera
arco
PPP
[a bemutató előadáson a basszuscitera az előadókat fogadó taps alatt indult eszrevétlenül] [a dal hangszerkíséret nélkül is előadható]
E - lő - hi - vom a le - he - tet - lent,
sf mf
Eeee
mf
egy ház áll raj - ta
f
Eaee — u - a — eee — s egy bo - kor,
(torokhangon)
mp(mf) dolce
áá — poco a poco — [mmmm] —

[4]

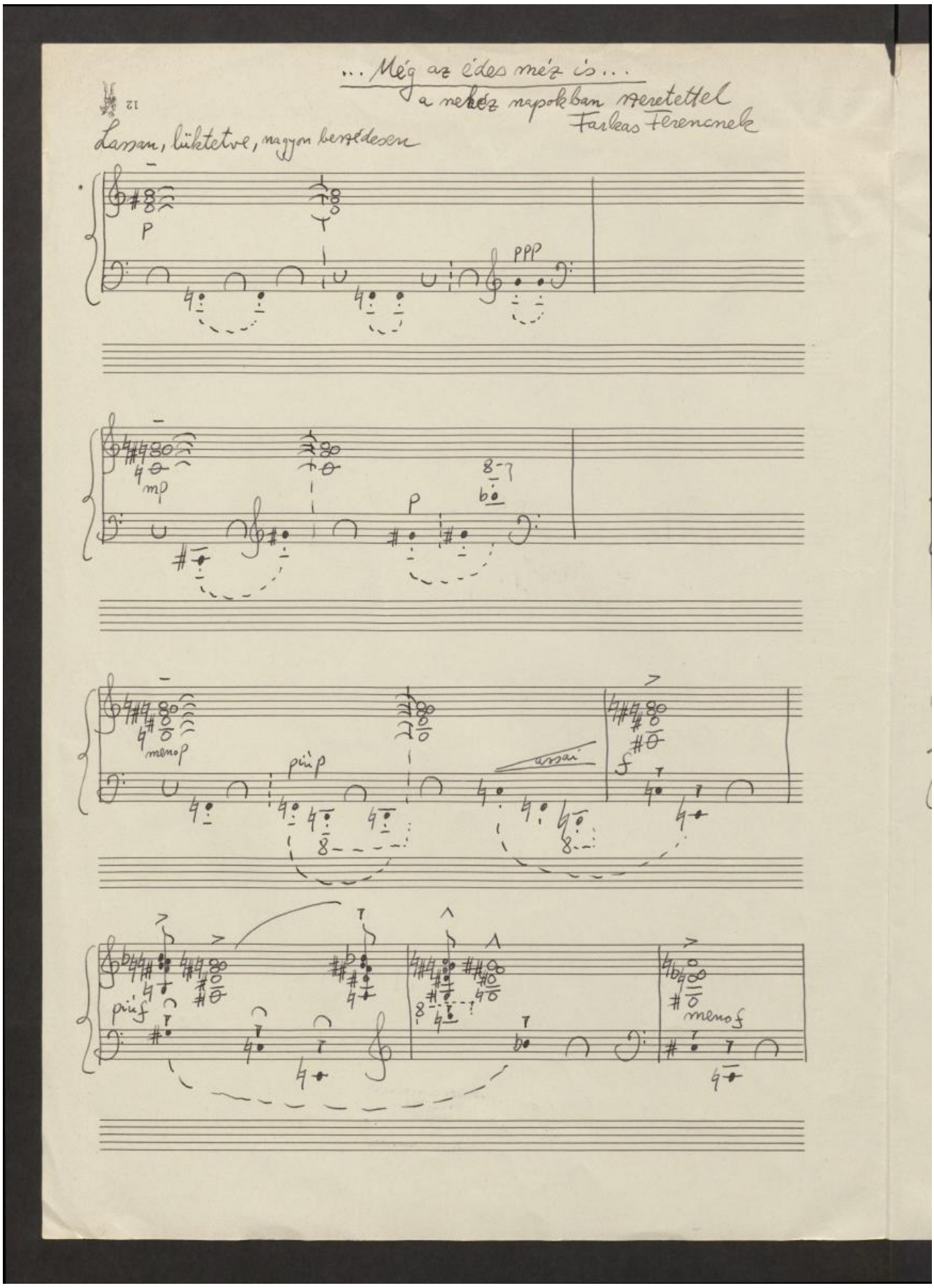
... Még az édes méz is ...
a nehéz napokban szeretettel
Farkas Ferencnek
Lassan, lüktetve, nagyon beszédesen
p
ppp
mp
p
meno p
più p
assai
f
più f
meno f

[5]

A gyűjtemény egyik kiemelkedő darabja Kurtág 1959-es, op. 1-es *Vonósnégyes*ének partitúrája (Ms. mus. 12.773), [3] amely 2002-ben vételi úton került az OSZK állományába. A másoló által készített, ám Kurtág autográf címlapjával és saját kezű korrekcióival ellátott kézirat unikális értéket képvisel, mivel az alkotó által egy adott időszakban hitelesített változatnak tekinthető.

Az op. 11-es *4 dal Pilinszky János verseire* (Ms. mus. 6060) [4] kéziratos partitúráját a szerző maga adományozta a nemzeti könyvtárnak 1976-ban, ötven évvel ezelőtt. A kézirat különlegességét a számos javítás és ragasztás adja: a szerző által utólagosan fizikailag beillesztett korrekciók, valamint az alattuk rejtőző korábbi változatok a digitalizálás során váltak láthatóvá, és a most közzétett felületen ezek egyaránt tanulmányozhatók.

A tartalomszolgáltatás harmadik tétele 2025-ben került elő Kurtág egykori zeneszerzés-tanára, Farkas Ferenc hagyatékából. Az 1992 márciusára datált kézirat a *…Még az édes méz is…* című kompozíciót (Ms. mus. 18.182) [5] tartalmazza, mesterének szóló ajánlással: „a nehéz napokban szeretettel / Farkas Ferencnek.” A mű mellékleteként – feltehetően Farkas későbbi csatolásaként – egy korábbi, Farkas Ferencnek címzett Kurtág-levél is fennmaradt. Az 1973-as válaszlevélben a szerző köszönetet mond mesterének, amelyben a következőképpen fogalmazott: „Köszönöm soraidat, és köszönöm azt, ahogy a szakmát vezetéseddel megtanulhattam.” A Farkas-hagyatékban őrzött Kurtág-mű nem ismeretlen, hiszen a nyomtatásban is megjelent *Játékok* hatodik füzetének 27. darabja.

A most közzétett kéziratok [2] közül az op. 1-es *Vonósnégyes* és a *Játékok* érintett tétele az Universal Music Publishing Editio Musica Budapest, míg az op. 11-es *4 dal* kézirata a bécsi Universal Edition szíves engedélyével vált hozzáférhetővé. A centenáriumi közzététel egyszerre kínál tudományos értékű forrásokat és nyit új távlatokat Kurtág György életművének megismeréséhez.

2026/03/01 - 15:27

Forrás webcím: https://oszk.hu/hirek/keziratokban-orzott-szaz-ev-kurtag-gyorgy-centenariuma_260216

Hivatkozások:
[1] https://copia.oszk.hu/kereso/?lang=hu#t=Kott%C3%A1k&category=Kurt%C3%A1g%20Gy%C3%B6rgy&order_by=opus
[2] https://copia.oszk.hu/kereso/?lang=hu#t=Kották&category=Kurtág György&order_by=opus
[3] https://copia.oszk.hu/kotta/vonosnegyes-op-1/
[4] https://copia.oszk.hu/kotta/4-dal-pilinszky-janos-verseire-op-11/
[5] https://copia.oszk.hu/kotta/meg-az-edes-mez-is/
[6] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek
[7] https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon